

जीवनाचे सात प्राधान्यक्रम: अभ्यास मार्गदर्शिका (Study Guide)

ही अभ्यास मार्गदर्शिका वैयक्तिक विचारमंथन, कौटुंबिक चर्चा आणि बायबल अभ्यास गटांसाठी (Bible Study Groups) तयार करण्यात आली आहे. 'जीवनाच्या सात प्राधान्यक्रमां'वर आधारित संकल्पना समजून घेण्यासाठी आणि जीवनात योग्य प्राधान्यक्रम ठरवण्यासाठी ही अभ्यास पुस्तिका मदत करेल.

१. मुख्य संकल्पनांचा सारांश (Core Concepts Overview)

लेखकाने वयाच्या विसाव्या वर्षी डॅलस (टेक्सास) येथून चार्लवॉक्स (मिशिगन) येथील क्लासिकल गिटार मास्टर क्लासला जात असताना बसच्या लांब प्रवासात स्वतःच्या आयुष्याचा सखोल विचार केला. त्यांनी आपल्या आयुष्यातील सर्व उपक्रम, वेळ आणि ऊर्जेचा वापर यावर प्रश्न उपस्थित केले. आयुष्य वाया जाऊ नये, पश्चात्तापाची वेळ येऊ नये आणि आपल्या जीवनाचा इतरांवर सकारात्मक प्रभाव पडावा या उद्देशाने त्यांनी आपल्या सर्व क्रियाकलापांची एक यादी तयार केली.

या विश्लेषणातून त्यांनी मानवी जीवनातील सर्व जबाबदाऱ्या व क्रियाकलाप **सात प्रमुख प्राधान्यक्रमांमध्ये (7 Priorities)** वर्गीकृत केले. दशके उलटूनही हे प्राधान्यक्रम आणि त्यांचे सापेक्ष महत्त्व कधीही बदललेले नाही.

२. जीवनाचे सात प्राधान्यक्रम (The Seven Priorities of Life)

लेखकाने दिलेल्या महत्त्वाच्या क्रमानुसार सात प्राधान्यक्रम खालीलप्रमाणे आहेत:

१. देव (God & Spirituality)

२. चरित्र (Character & Identity)

३. कुटुंब (Family & Relationships)

४. मित्र, परिचित आणि अधिकार्यांशी संबंध (Social Relationships & Authorities)

५. आरोग्य (Physical Health)

६. काम, उद्देश आणि नियती (Work, Purpose & Destiny)

७. आर्थिक बाबी आणि मालमत्ता (Finances & Property)

सविस्तर स्पष्टीकरण:

1. देव (God):

- देवाने आपल्याला निर्माण केले असून त्यानेच जीवनाचे नियम लिहिले आहेत. देवाला समजून घेणे म्हणजेच जीवनाला समजून घेणे होय.
- शास्त्रीय आधार:
 - "माझ्यापुढे तुझे दुसरे देव असू नयेत" (निर्गमन २०:३)
 - "तुम्ही तुमच्या संपूर्ण हृदयाने, संपूर्ण आत्म्याने, संपूर्ण मनाने आणि संपूर्ण शक्तीने प्रभू तुमच्या देवावर प्रेम करा. हे पहिले आज्ञा आहे." (मार्क १२:३०)

2. चरित्र (Character):

- आपले आयुष्य हे आपल्या निवडींचे फलित आहे. स्वतःच्या वर्तनाची जबाबदारी घेणे आणि चरित्र विकसित करणे अत्यंत महत्वाचे आहे.
- शास्त्रीय आधार: "प्रथम स्वतःच्या डोक्यातून मसुस्तल काढून टाका, आणि मग तुम्हाला तुमच्या भावाच्या डोक्यातून कण काढण्यासाठी स्पष्ट दिसेल" (मत्तय ७:५).

3. कुटुंब (Family):

- जन्म किंवा विवाहाद्वारे आपण ज्यांच्याशी थेट जोडलेले असतो, त्यांच्याप्रती आपली मोठी जबाबदारी व दृढ बांधिलकी असते.
- शास्त्रीय आधार:
 - येशूने क्रूसावर मरताना जॉनला (योहान) आपल्या आईची (मरिया) काळजी घेण्यास सांगितले (जॉन १९:२६-२७).
 - "पण जर कोणी आपल्या नातेवाईकांची, आणि विशेषतः आपल्या घरातील सदस्यांची काळजी घेत नाही, तर त्याने श्रद्धेचा इन्कार केला आहे आणि तो अविश्वासूपेक्षा वाईट आहे" (१ तिमथी ५:८).

4. मित्र, परिचित आणि अधिकार्यांशी संबंध (Relationships with Others & Authorities):

- कुटुंबाबाहेरील सर्व वैयक्तिक संवाद यात समाविष्ट आहेत. यात मित्र, नियोक्ता, आध्यात्मिक नेते, सरकारी अधिकारी, परिचित आणि अनोळखी व्यक्तींचा समावेश होतो. प्रत्येक भेटीत सकारात्मक प्रगतीची शक्यता पाहणे आवश्यक आहे.

5. आरोग्य (Health):

- यात आहार, व्यायाम आणि तणाव व्यवस्थापन या शारीरिक आरोग्याच्या पैलूंचा समावेश होतो. प्रभावीपणे काम करण्यासाठी आरोग्य टिकवणे गरजेचे आहे, म्हणूनच आरोग्य कामाच्या आधी येते.

6. काम, उद्देश आणि नियती (Work, Purpose, and Destiny):

- ज्या गोष्टी आपल्याला रोज सकाळी उठण्याचे कारण देतात आणि जीवनाला उद्देश देतात, त्या सर्व क्रियाकलापांचा (काम, छंद, सामाजिक व कलात्मक उपक्रम) यात समावेश होतो.

7. आर्थिक बाबी आणि मालमत्ता (Finances and Property):

- पैसे, घर, वाहने आणि भौतिक वस्तू हे जीवनाचे अंतिम ध्येय नसून, उच्च उद्दिष्टे आणि जबाबदाऱ्या पूर्ण करण्यासाठी वापरले जाणारे केवळ एक साधन आहे.

३. अभ्यास प्रश्नमंजुषा व गट चर्चेसाठी प्रश्न (Quiz & Discussion Questions)

भाग १: बहुपर्यायी प्रश्न (Multiple Choice Questions)

प्र. १. लेखकाने जीवनाच्या प्राधान्यक्रमांविषयी विचार करण्यास कधी सुरुवात केली? (अ) गिटार क्लासदरम्यान (ब) डॅलस ते मिशिगन बस प्रवासादरम्यान (क) निवृत्तीनंतर (ड) बायबल अभ्यासाच्या वेळी

प्र. २. लेखकाच्या मते जीवनात सर्वात पहिले प्राधान्य कोणाला दिले पाहिजे? (अ) कुटुंब (ब) काम (क) देव (ड) आरोग्य

प्र. ३. आरोग्य ही श्रेणी 'कामा'च्या आधी का येते? (अ) कारण आरोग्यामुळे जास्त पैसे मिळतात. (ब) कारण आरोग्य गमावल्यास कामाच्या जबाबदाऱ्या पूर्ण करता येत नाहीत. (क) कारण काम करणे महत्वाचे नाही. (ड) कारण व्यायाम करायला जास्त वेळ लागतो.

प्र. ४. आर्थिक बाबी आणि मालमत्तेचा प्राथमिक उद्देश कोणता? (अ) श्रीमंत होणे आणि प्रसिद्धी मिळवणे. (ब) इतर सर्वांपेक्षा श्रेष्ठ दिसणे. (क) अधिक महत्वाच्या जबाबदाऱ्या पूर्ण करण्यासाठी आधार देणारे साधन म्हणून वापर करणे. (ड) भविष्यासाठी फक्त पैसे साठवून ठेवणे.

भाग २: सखोल विचारमंथन व बायबल अभ्यासासाठी प्रश्न (Short Answer & Essay Questions)

प्र. ५. येशूने क्रूसावर असताना कौटुंबिक जबाबदारीचे कोणते उदाहरण दिले? यासाठी कोणता बायबल संदर्भ दिला आहे?

प्र. ६. मत्तय ७:५ मधील 'मसुस्तल' आणि 'कण' या रूपकाचा चारित्र्य विकासाशी काय संबंध आहे?

प्र. ७. कुटुंबाबाहेरील नातेसंबंधांमध्ये (मित्र, अधिकारी, अनोळखी व्यक्ती) सुधारणा करण्यासाठी लेखकाने कोणता दृष्टिकोन मांडला आहे?

प्र. ८. "१ तिमथी ५:८" नुसार जो व्यक्ती आपल्या घरातील सदस्यांची काळजी घेत नाही, त्याच्याबद्दल काय म्हटले आहे?

४. उत्तरतालिका (Answer Key)

प्रश्न क्र.	अचूक उत्तर व स्पष्टीकरण
प्र. १	(ब) डॅलस ते मिशिगन बस प्रवासादरम्यान स्पष्टीकरण: लेखक वीसाच्या दशकात असताना टेक्सास ते मिशिगन बस प्रवासादरम्यान त्यांनी गव्हाच्या शेतांकडे पाहत आपल्या आयुष्यातील क्रियाकलापांचा विचार केला.
प्र. २	(क) देव स्पष्टीकरण: देवानेच आपल्याला निर्माण केले व जीवनाचे नियम लिहिले, त्यामुळे निर्गमन २०:३ आणि मार्क १२:३० नुसार देवाला प्रथम स्थान दिले पाहिजे.
प्र. ३	(ब) कारण आरोग्य गमावल्यास कामाच्या जबाबदाऱ्या पूर्ण करता येत नाहीत. स्पष्टीकरण: प्रभावीपणे काम करण्यासाठी स्वतःच्या आरोग्याची काळजी घेणे आवश्यक आहे.
प्र. ४	(क) अधिक महत्त्वाच्या जबाबदाऱ्या पूर्ण करण्यासाठी आधार देणारे साधन म्हणून वापर करणे. स्पष्टीकरण: पैसे व मालमत्ता हे स्वतःमध्ये साध्य नसून अधिक महत्त्वाचे उद्देश पूर्ण करण्याचे साधन आहेत.
प्र. ५	उत्तर: येशूने क्रूसावर मरताना जॉनला (योहान) वेळ काढून त्यांची आई (मरिया) काळजीपूर्वक सांभाळली जाईल याची खात्री करण्यास सांगितले. (संदर्भ: जॉन १९:२६-२७).

प्र. ६	उत्तर: येशूने मत्तय ७:५ मध्ये सांगितले की, "प्रथम स्वतःच्या डोळ्यातून मसुस्तल काढून टाका..." म्हणजेच इतरांचे दोष सुधारण्यापूर्वी किंवा त्यांना मदत करण्यापूर्वी स्वतःचे चारित्र्य, वर्तन आणि निवडी सुधारणे (स्वतःच्या डोळ्यातील मसुस्तल काढणे) आवश्यक आहे.
प्र. ७	उत्तर: लेखकाच्या मते, जर आपण प्रत्येक भेटीत सकारात्मक प्रगतीच्या शक्यता पाहिल्या, तर आपण परिचित, मित्र, अधिकारी आणि अनोळखी लोकांसोबतच्या संवादाच्या पूर्ण क्षमतेचा अनुभव घेऊ शकतो.
प्र. ८	उत्तर: १ तिमथी ५:८ नुसार, जो व्यक्ती आपल्या नातेवाईकांची आणि घरातील सदस्यांची काळजी घेत नाही, त्याने श्रद्धेचा इन्कार केला आहे आणि तो अविश्वासूपेक्षा वाईट आहे.

५. शब्दकोश / पारिभाषिक शब्द (Glossary)

मराठी शब्द / संकल्पना	संदर्भ आणि अर्थ (लेखावर आधारित)
प्राधान्यक्रम (Priorities)	जीवनातील क्रियाकलाप आणि जबाबदाऱ्यांचे त्यांच्या महत्त्वानुसार ठरवलेले क्रम.
सापेक्ष महत्त्व (Relative Importance)	विविध उपक्रमांची एकमेकांशी तुलना करून ठरवलेले दीर्घकालीन महत्त्व.
मसुस्तल (Log/Beam)	मत्तय ७:५ मधील बायबल रूपक; स्वतःमधील मोठा दोष किंवा चारित्र्यातील त्रुटी.
कण (Speck/Mote)	मत्तय ७:५ मधील बायबल रूपक; इतरांमध्ये दिसणारा लहान दोष.
अलौकिक / आध्यात्मिक क्षेत्र (Spiritual Realm)	देव, अनंतकाळ आणि दृश्य जगाच्या पलीकडील आत्मिक जीवन.
अधिकार असलेले व्यक्ती (Authorities)	समाजात किंवा कामाच्या ठिकाणी निर्णय घेणारे लोक; जसे की नियोक्ता, आध्यात्मिक नेते आणि सरकारी अधिकारी.
साधन (Tool/Mean)	आर्थिक बाबी आणि मालमतेचा वापर; जीवनाचे अंतिम ध्येय नसून उच्च ध्येये साध्य करण्याचे माध्यम.